

ZAKON

O ZDRAVSTVENOJ NJEZI PACIJENATA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Zdravstvena njega i babinjstvo obavlja se u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima kojima se uređuje oblast zdravstvene zaštite.

Poslove iz stava 1 ovog člana obavlja visoka i viša medicinska sestra, medicinska sestra, visoka i viša babica, visoki i viši medicinski tehničar, medicinski i zdravstveni tehničar.

Član 2

Zaštita pacijenata prilikom pružanja usluga iz oblasti zdravstvene njege i babinjstva vrši se u skladu sa propisima iz oblasti zdravstva.

Član 3

Zdravstvena njega je autonomna i kolaborativna briga (staranje) o pojedincu u svakoj životnoj dobi, porodici, grupi i zajednici, zdravim i bolesnim u svim okruženjima i područjima rada.

Zdravstvena njega iz stava 1 ovog člana obuhvata promociju zdravlja, prevenciju bolesti, brigu o bolesnim, invalidnim i umirućim ljudima, licima sa posebnim potrebama, podršku pacijentima, promociju sigurnog okruženja, istraživanja, učestvovanje u stvaranju zdravstvene politike, saradnju sa udruženjima pacijenata, menadžmentom zdravstvenog sistema i sistemom obrazovanja.

Babinjstvo obuhvata sve postupke znanja i vještine zaštite u babinjstvu, odnosno brigu o osobi ženskog pola prije, za vrijeme trudnoće, na porođaju i u post-porođajnom periodu.

Član 4

Poslove zdravstvene njege i babinjstva, kao dijela zdravstvene zaštite pacijenata, od interesa za Crnu Goru, obavljaju visoke i više medicinske sestre, medicinske sestre, visoke i više babice (u daljem tekstu: medicinske sestre i babice), visoki i viši medicinski tehničari, medicinski i zdravstveni tehničari.

Član 5

Medicinske sestre i babice su lica koja su, u skladu sa utvrđenim poslovima i zadacima, obavezna da pružaju kvalitetnu visoko stručnu zdravstvenu njegu i babinjstvo.

Lica iz stava 1 ovog člana zdravstvenu njegu i babinjstvo obavljaju samostalno, a odluke donose u okviru djelatnosti zasnovanoj na naučnim, stručnim i etičkim principima.

Visoki i viši medicinski tehničari, medicinski i zdravstveni tehničari (u daljem tekstu: tehničari) su lica koja, u skladu sa utvrđenim poslovima i zadacima su obavezna da obavljaju zdravstvenu njegu i babinjstvo samostalno ili uz nadzor medicinske sestre, babice i tehničara.

Član 6

Medicinske sestre, babice i tehničari su dužni da utvrđene poslove i zadatke obavljaju savjesno, stručno i nepristrasno, poštujući prava pacijenata, etička i stručna načela koja su u funkciji zaštite zdravlja stanovništva i svakog građanina posebno, saglasno zakonu, drugim propisima i pravilima struke.

U vršenju poslova lica iz stava 1 ovog člana odgovorna su ako privatni interes stave ispred javnog interesa i vršenje poslova koriste za sticanje imovinske ili neimovinske koristi.

Član 7

Lica iz člana 1 stav 2 ovog zakona stiču obrazovanje na visokim, višim i srednjim školama zdravstvenog usmjerenja, u skladu sa zakonom.

II. USLOVI ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZDRAVSTVENE NJEGE I BABINJSTVA

Član 8

Zdravstvenu njegu i babinjstvo mogu obavljati medicinske sestre, babice i tehničari, zavisno od odgovarajućeg stepena obrazovanja, i to:

- primijenjenih osnovnih studija - diploma Bachelor;
- akademskih osnovnih studija - diploma Bachelor;
- specijalističkih studija - diploma specijaliste;
- primijenjenih magistarskih studija - diploma magistra primijenjenih studija;
- akademskog naziva magistra nauka - diploma magistra akademskih studija;
- akademskog naziva doktora nauka - diploma doktora nauka.

Član 9

Zdravstvenu njegu i babinjstvo mogu obavljati i medicinski i zdravstveni tehničari zavisno od odgovarajućeg stepena obrazovanja u skladu sa propisima o srednjem obrazovanju.

Član 10

Medicinske sestre, babice i tehničari mogu samostalno obavljati poslove zdravstvene njege, u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

III. NAČIN OBAVLJANJA POSLOVA ZDRAVSTVENE NJEGE I BABINJSTVA

Član 11

Medicinske sestre, babice i tehničari zdravstvenu njegu i babinjstvo obavljaju u skladu sa utvrđenim poslovima i zadacima samostalno, kao i u saradnji sa članovima intradisciplinarnog i multisektorskog tima (u daljem tekstu: tim).

Član 12

Samostalno obavljanje poslova zdravstvene njege, odnosno babinjstva podrazumijeva iniciranje, procjenu, planiranje, izvođenje određene aktivnosti ili intervencije koje su u interesu pacijenta, a odnose se na zadovoljavanje osnovnih životnih potreba.

Član 13

Obavljanje poslova u okviru tima podrazumijeva neposrednu saradnju medicinskih sestara, babica, tehničara i doktora medicine (u daljem tekstu: ljekar) na dijagnostičko - terapijskim i drugim aktivnostima, u skladu sa pravilima struke.

Neposredna saradnja iz stava 1 ovog člana podrazumijeva da medicinske sestre, babice i tehničari sprovedu zdravstvenu njegu i babinjstvo u skladu sa utvrđenim poslovima i zadacima saglasno stepenu obrazovanja.

Član 14

Medicinske sestre, babice i tehničari podliježu provjeri kvaliteta stručnog rada.

Provjera kvaliteta stručnog rada vrši se kao interna i eksterna provjera u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

IV. OBAVEZE I ODGOVORNOSTI

Član 15

Medicinske sestre, babice i tehničari su obavezni da:

- primjenjuju stručno provjerene metode i dostignuća nauke;
- u vršenju zdravstvene njege, odnosno babinjstva postupaju po utvrđenim pravilima i protokolima;
- primjenjuju svoje najbolje stručno znanje i vještine;
- blagovremeno obavijeste odgovornu medicinsku sestru, odnosno odgovornu babicu i ljekara u slučaju da nastupe komplikacije primjenom propisane terapije;
- blagovremeno obavještavaju ljekara o stanju pacijenta, posebno o uočenim promjenama;
- čuvaju podatke o pacijentu kao profesionalnu tajnu;
- poštuju prava pacijenta;
- poštuju vjerske, etničke i kulturne razlike pacijenta;

- saraduju sa članovima porodice i drugim licima u interesu pacijenta;
- saraduju sa članovima tima;
- čuvaju ugled profesije zdravstvene njege i babinjstva, kao i poslodavca.

Lica iz stava 1 ovog člana za svoj rad odgovaraju odgovornoj medicinskoj sestri, odnosno odgovornoj babici i ljekaru koji je dao pisani nalog za intervenciju.

Član 16

Medicinske sestre, babice i tehničari su dužni da evidentiraju podatke o sprovedenim postupcima zdravstvene njege, odnosno babinjstva kod pacijenta na svim nivoima zdravstvene zaštite, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zbirka podataka u oblasti zdravstva.

Član 17

Medicinske sestre, babice i tehničari imaju pravo da se stručno usavršavaju, a u slučajevima povećanja ili promjene složenosti poslova, koji se odnose na nova naučna saznanja, odnosno nove dijagnostičke i terapijske postupke na pojedinim nivoima zdravstvene zaštite dužni su da se dodatno usavršavaju, u skladu sa zakonom.

Član 18

Medicinske sestre, babice i tehničari čine težu povredu radne dužnosti, ako:

- zbog neznanja ili nehata nepravilnim postupkom nanesu štetu pacijentu;
- promijene sadržaj ili način primjene lijeka ili druge intervencije koju je ljekar propisao;
- sprovedu postupak koji nije u njihovom djelokrugu rada.

Član 19

Medicinske sestre, babice i tehničari neće se smatrati odgovornim za nesprovedeni postupak, bez obzira na znanje i vještine, kada ustanova ne obezbijedi ordinirane lijekove, odgovarajuća sredstva, pribor i tehničku opremu, u skladu sa minimalnim standardima za sprovođenje zdravstvene njege i babinjstva, kao i u slučaju kada pacijent svjesno odbija ordinirani postupak ili primjenu ordinirane terapije.

Lica iz stava 1 ovog člana su dužna da, u slučaju kada pacijent odbija terapiju, o tome odmah obavijeste odgovornu medicinsku sestru, odnosno odgovornu babicu i ljekara koji je odredio terapiju.

Član 20

Komora medicinskih sestara, babica i tehničara (u daljem tekstu: Komora) je samostalna profesionalna organizacija koja ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima u skladu sa zakonom i statutom Komore.

Komora obavlja sljedeće poslove:

- donosi planove i programe aktivnosti Komore;
- donosi etički kodeks medicinskih sestara, babica i tehničara i stara se o njegovoj primjeni;
- izdaje i oduzima licence za rad i licence iz prakse;
- vodi registar izdatih licenci;
- vodi registar svojih članova;
- izdaje uvjerenja o podacima o kojima se vode evidencije;
- donosi pravila o vrednovanju u smislu člana 96 Zakona o zdravstvenoj zaštiti;
- predlaže organu državne uprave nadležnom za poslove zdravstva (u daljem tekstu: Ministarstvo) standarde i normative, dokumentaciju za obavljanje zdravstvene njege i babinjstva;
- predlaže Ministarstvu potrebu, kao i sadržaj i dužinu trajanja dodatnog usavršavanja svojih članova;
- prati i proučava rad i uslove rada svojih članova u obavljanju zdravstvene njege i babinjstva;
- saraduje sa poslodavcima i daje mišljenje u pogledu organizacije zdravstvene njege i babinjstva;
- preduzima potrebne mjere radi podizanja kvaliteta stručnog rada svojih članova;
- pruža pravnu pomoć i zastupa interese svoji članova;
- daje mišljenje u postupku izrade zakona i drugih propisa, planskih dokumenata i drugih akata iz oblasti zdravstva;

- saraduje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i drugim međunarodnim organizacijama iz oblasti zdravstva;
- saraduje sa ministarstvima i drugim institucijama na svim područjima od interesa za djelatnost zdravstvene njege i babinjstva;
- donosi sadržaj protokola za plan i sprovođenje zdravstvene njege i babinjstva po načelima međunarodne klasifikacije i prakse;
- vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i aktima Komore.

Poslove iz stava 2 al. 3,4,5,6 i 7 ovog člana Komora vrši kao prenešene, u skladu sa zakonom.

Na postupak izdavanja i oduzimanja licenci za rad i licenci iz prakse shodno se primjenju odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Član 21

Medicinske seste, babice i tehničari koji obavljaju poslove zdravstvene njege, odnosno babinjstva mogu se učlaniti u Komoru.

Članovi Komore mogu biti i druga lica saglasno statutu Komore.

Član 22

Komora donosi Statut, kojim se uređuju ciljevi i zadaci osnivanja, rada i funkcionisanja Komore, organi komore, način njihovog izbora i njihova ovlašćenja, način odlučivanja i sprovođenja odluka, način finansiranja rada komore, prava i dužnosti članova i druga pitanja od značaja za rad Komore.

Na statut Komore saglasnost daje Ministarstvo.

Član 23

Nadzor nad zakonitošću rada Komore vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

Član 24

Sredstva za rad Komore obezbjeđuju se iz:

- članarine;
- donacija i drugih izvora.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 25

Osnivanje Komore izvršiće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 26

Komora je dužna da medicinskim sestrama, bobicama i tehničarima koji ispunjavaju uslove propisane zakonom izda licencu za rad u roku od godinu dana od dana osnivanja Komore.

Akt iz člana 20 stav 2 alineja 7 ovog zakona Komora će donijeti u roku od šest mjeseci od dana osnivanja Komore.

Član 27

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

SU-SK Broj 01-21/7

Podgorica, 22. aprila 2010. godine

Skupština Crne Gore 24. saziva

Predsjednik,

Ranko Krivokapić, s.r.